

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, o.p.s.
Žižkova 6, 370 01 České Budějovice

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Autor práce: Antonín Zajíc

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinované

Vedoucí práce: Marek Fryšták, JUDr., PhD.

Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2009

Čestné prohlášení

Tímto prohlašuji, že bakalářskou práci na téma **„Pořádkové jednotky police České republiky“** zpracoval sám a pouze s využitím pramenů v práci uvedených.

Anotace

Motivy, které mě vedly k tomuto tématu, pramení zejména z mého současného působení u Speciální pořádkové jednotky (dále jen SPJ) Praha, která je mimo jiné školená a cvičena k zákrokům k ochraně veřejného pořádku, bezpečnosti osob a majetku zejména při jejich hromadném narušení.

Podle mého názoru patří ochrana veřejného pořádku k rozhodujícím předpokladům demokratického rozvoje naší společnosti. Úkoly z toho plynoucí zabezpečuje stát prostřednictvím státního aparátu, zejména prostřednictvím orgánů policie, které jsou pro plnění těchto úkolů vybaveny nezbytnými právními a technickými prostředky.

V bakalářské práci bych chtěl nejdříve vymezit službu pořádkové policie ČR a poté pořádkové jednotky krajů a speciální pořádkovou jednotku. V další části se zaměřím na legislativu upravující činnost pořádkových jednotek (dále jen PJ) krajských ředitelství a SPJ a jejich organizační strukturu. Dále potom na hlavní úkoly, nasazování jednotek na bezpečnostní opatření a s tím souvisejícího využívání materiálního vybavení, výstroje a výzbroje. Závěrem této části se zaměřím i na výcvik jednotek, neboť ten přímo souvisí s kvalitním plněním úkolů PJ. V další části se budu věnovat součinnosti a spolupráci PJ s dalšími subjekty, jak v rámci České republiky tak i spolupráci zahraniční, a to jak při nasazování na různá bezpečnostní opatření, tak v rámci cvičení. Na závěr bych se rád věnoval samotné strategii bezpečnostních opatření při nasazování PJ na fotbalová utkání i demonstrace extremistických skupin. Dále bych chtěl uvést některé vlastní návrhy na zlepšení zajištění fotbalových utkání a veřejného pořádku s využitím PJ a úplným závěrem provést srovnání s jednotkami podobného charakteru fungujícími před rokem 1989.

OBSAH:

1. ÚVOD.....	6
2. Vznik pořádkových jednotek	8
2.1. Vytváření a historie PJ.....	8
2.1.1. Poválečný stav.....	8
2.1.2 Éra po roce 1968.....	8
2.1.3 Éra po roce 1989.....	10
2.2 Právní úprava.....	10
2.2.1 Obecná legislativa.....	10
2.2.2 Interní akty řízení.....	11
2.3 Organizace PJ.....	13
2.3.1 Organizační složení PJ.....	13
2.3.2 Příklad organizace PJ krajského ředitelství policie ČR.....	14
2.3.3 Organizace SPJ Praha.....	15
3. Činnost pořádkových jednotek.....	16
3.1 Vymezení služby pořádkové policie.....	16
3.1.1 Síly pořádkové služby.....	16
3.1.2 Vzorový statut PJ PČR	18
3.2 Působnost a úkoly PJ.....	20
3.3 Vyslání a nasazení PJ.....	20
3.4 Úkoly antikonfliktního týmu.....	21
3.5 Zákroky pod jednotným velením.....	21
3.5.1 Jednotný zákrok.....	22
3.6 Výstroj a výzbroj PJ.....	23
3.6.1 Výstroj.....	23
3.6.2 Donucovací prostředky.....	23
3.6.3 Výzbroj.....	23
3.6.4 Vozový park.....	24
3.6.5 Prostředky spojení a dokumentace.....	24
3.7 Výcvik PJ.....	25
3.7.1 Příprava policistů zařazených v PJ.....	25
3.7.2 Základní výcvik jednotlivce.....	25
3.7.3 Základní výcvik družstva.....	26
3.7.4 Výcvik technického družstva.....	26
3.8 Výběr policistů do PJ.....	27

4. Spolupráce a součinnost s jinými útvary a subjekty.....	28
4.1 Součinnost PJ se službou kriminální policie a vyšetřování.....	28
4.2 Součinnost PJ s oddílem pyrotechniků policie ČR.....	28
4.3 Součinnost PJ s útvarem služební kynologie a jízdní policie ČR....	29
4.4 Součinnost PJ s dopravní policií a leteckou službou policie ČR....	29
4.5 Spolupráce PJ s městskou policií.....	29
4.6 Spolupráce PJ s pořadatelskou službou.....	29
4.7 Spolupráce PJ s hasičským záchranným sborem a se zdravotnickou záchrannou službou.....	30
4.8 Spolupráce se zahraničními útvary.....	30
5. Úkoly bezpečnostního opatření (fotbalové utkání).....	31
5.1 Výklad pojmů.....	31
5.2 Vyhlášení opatření.....	31
5.3 Opatření před sportovním utkáním.....	32
5.4 Úkoly velitele bezpečnostního opatření.....	32
5.5 Zařazení diváků do mezinárodně stanovených kategorií.....	32
5.5 Opatření při sportovním utkání.....	33
5.6 Zákroky a jejich provedení.....	33
5.7 Ukončení policejního opatření.....	33
5.8 Česká republika – Německo.....	33
6. Závěr.....	37
Seznam použité literatury.....	40
Seznam příloh.....	42
Abstrakt.....	43
Abstract.....	44

1. ÚVOD

Základem pro život člověka v demokratické společnosti jsou práva a svobody občanů, právo na život, osobní svobodu, nedotknutelnost osoby a její soukromí, právo na lidskou důstojnost a čest, svobodu pohybu a další práva a svobody. Z tohoto vyplývá pochopitelně i právo občanů na bezpečnost. Právní stát je totiž hlavním ručitelem práv a svobod občanů, včetně jejich ochrany před zločinností.¹ Ne všechny projevy občanů jsou v souladu se zájmem demokratické společnosti.

V současné době jsou velmi nebezpečným společenským fenoménem davové aktivity, které jsou charakteristické svými násilnými a agresivními projevy chování. Mají negativní důsledky pro normální život organizované společnosti, státu, jeho právního, politického a hospodářského systému a jsou úrodnou půdou pro páchání trestné činnosti. Jde především o fenomén dnešní doby - „Divácké násilí“ a „Demonstrace a organizované akce extremistických skupin“.

Vzhledem k těmto skutečnostem jsou v rámci Policie České republiky (dále jen PČR) vytvářeny specializované útvary, mezi jejichž hlavní úkoly spadá právě „boj“ s těmito negativními fenomény. Jedná se o Pořádkové jednotky, které jsou svým vybavením, akceschopností a kvalitní vycvičeností schopny úspěšně obstát v bezpečnostních opatření, kde se velmi často setkávají s velikým náparem agrese. Tyto jednotky v současné době působí ve všech krajích České republiky, kde jsou vytvářeny z policistů působících na svých základních útvarech, kteří se mimo běžný výkon služby pravidelně zúčastňují výcviků PJ, tak aby v případě nasazení PJ kvalitně plnili její úkoly. Mimo krajských PJ existuje pod Krajským ředitelstvím hlavního města Prahy „Speciální pořádková jednotka“ jejíž hlavní činností je působení pod jednotným velením při zajišťování bezpečnosti osob a majetku a spolupůsobení při zajišťování veřejného pořádku. Mimo to plní SPJ další úkoly Policie ČR v případech mimořádných událostí, živelných pohrom, katastrof a průmyslových havárií, které svým rozsahem a charakterem vyžadují nasazení specializovaných sil a prostředků.

¹ GERLOCH,A.,HUNGR,P.,ZOUBEK., a kolektiv, *Základy teorie práva a právního státu*. Praha: Policejní akademie 1997. ISBN 80-85981-59-9, s.60

V případě zabezpečení akceschopnosti může být SPJ použita k posílení přímého výkonu služby pořádkové policie, a to zejména v místě největšího výskytu trestné činnosti nebo v místech narušení veřejného pořádku. SPJ působí převážně na území hlavního města Prahy, kde je dislokována, vyžaduje-li to bezpečnostní situace, působí i na jiných místech České republiky. Mimo přesně definované působení spolupracuje SPJ s Městským soudem při rizikových soudních přelíčeních, s Českou národní bankou při převozu cenin, s mimoresortními organizacemi při zajišťování kulturních a společenských akcí s ukázkami činnosti Policie ČR a Armády ČR a při zajišťování bezpečnosti vybraných objektů. V současné době o zřízení podobné jednotky usilují některé další Krajská ředitelství policie. Mimo již fungující SPJ působící v Brně a Ostravě by datem 1.1.2010 měli vzniknout další tyto jednotky a to např. v Krajském ředitelství policie jihočeského, ústeckého a západočeského kraje.

2. VZNIK POŘÁDKOVÝCH JEDNOTEK

2.1 Vytváření a historie PJ

2.1.1 Poválečný stav

K vydání prvních pokynů pro potlačování tehdy protikomunistických demonstrací přistoupil režim již koncem padesátých let dvacátého století. Někdy v té době vznikly také regionální zárodky budoucí zvláštní jednotky, určené výhradně k potírání tzv. hromadných protispolečenských vystoupení.

Směrnice, jíž se řídil postup těchto speciálních "pořádkových útvarů" Veřejné bezpečnosti, byla vydána v roce 1964 a platila až do pádu komunismu v Československu. Metodika represe nepotřebovala žádné velké změny, neboť ani původci "protistátních" vystoupení se z pohledu moci neměnili - byly to jednoduše "nepřátelské, chuligánské nebo deklasované živly". Přitom v průběhu šedesátých let se stali protivníky příslušníků pořádkových jednotek výhradně mladí lidé, především studenti.

2.1.2 Éra po roce 1968

V červnu roku 1969 vznikl již přímý předchůdce, později nechvalně známého Pohotovostního pluku a to v době mocenských příprav na první výročí okupace. Počet příslušníků pořádkových jednotek Veřejné bezpečnosti však byl očividně podceněn; u městské správy VB v Praze bylo vyčleněno pouze 100 osob, v Brně, Ostravě a Plzni ještě o polovinu méně. A tak nebylo divu, že se přes urychlené přípravy jejich příslušníci v srpnu 1969 příliš nevyznamenalí a jejich řady musely být narychlo posíleny dalšími příslušníky VB, Lidových milicí, Civilní obrany i armády. Pohotovostní útvary Veřejné bezpečnosti proto tak, jak jsme je poznali koncem osmdesátých let minulého století, vznikly až na základě usnesení federální vlády z roku 1969. Vrcholným útvarem pro české země se stal již zmíněný Pohotovostní pluk VB ČSR, na jehož vytvoření padlo 250 miliónů korun. Obdobný útvar vznikl také na Slovensku².

² ŽÁČEK, P. *S obuškem v erbu*. Reflex, Praha. 37/2004, dostupné z [www: http://www.reflex.cz/Clanek17345.html](http://www.reflex.cz/Clanek17345.html)

Komunistické straně se v průběhu sedmdesátých let dařilo pacifikovat a tlumit odpor společnosti. Příslušníci těchto útvarů, rekrutovaní do středního policejního školství z řad vojáků základní služby, tak neměli mnoho práce. Režimní oporou - i když stále pouze teoreticky - se stali až v době tzv. polských událostí počátkem osmdesátých let minulého století. O to více byli cvičeni v zákrocích proti demonstrantům, politicky instruováni a sociálně protežováni (každá služba navíc jim přinesla nemalý finanční zisk, nemluvě o povýšeních a vyznamenáních). Frekventanty Pohotovostního pluku VB práce s obušky dokonce natolik bavila, že se s nimi podle očitých svědků mezi sebou nejednou „mlátili“ i na ubikacích.

Potlačování masových demonstrací u našich severních sousedů přineslo nejen ověření staronové metodiky, ale i novou výstroj (ochranné štíty, vesty, přilby) a výzbroj (obušky, kasry či vrhače slzných granátů).

Hvězdná doba pořádkových jednotek přišla koncem osmdesátých let minulého století. První doložené převelení 200 příslušníků Pohotovostního pluku do zálohy pořádkových jednotek se uskutečnilo v prvních dnech května 1988.

Po dalším zásahu pořádkových jednotek 28. října 1988, v jehož rámci bylo v centru Prahy nasazeno asi dva tisíce příslušníků SNB s 10 vodními stříkači, čtyřmi obrněnými transportéry, sedmi eskortními vozidly a třemi nákladními vozidly s pískem, byla navržena opatření k posílení Pohotovostního pluku. Zejména se jednalo o povolávání vyššího počtu branců k náhradní vojenské službě u pluku, a to minimálně o padesát procent. Ministerstvo vnitra v České socialistické republice mělo také zájem získat finanční prostředky na výměnu zastaralých kolových obrněných transportérů OT-64 (jež byly po dalších třinácti letech nasazeny u Svobodné Evropy) a nakoupit cisternové automobilové stříkačky či skupinové vrhače granátů³.

³ ŽÁČEK, P. *S obuškem v erbu*. Reflex, Praha. 37/2004, dostupné z [www: http://www.reflex.cz/Clanek17345.html](http://www.reflex.cz/Clanek17345.html)

Éra po roce 1989

Po sametové revoluci v roce 1989 neměla Česká republika zhruba 5,5 roku žádnou policejní zásahovou službu. Výše zmiňovaný Pohotovostní pluk Veřejné bezpečnosti, který měl v minulosti ve své náplni práce zásahy proti lidem nespokojeným s režimem, byl počátkem roku 1990 zrušen. Teprve v květnu 1995 vznikla z rozkazu tehdejšího policejního prezidenta Oldřicha Tomáška (Rozkaz policejního prezidenta č. 41 ze dne 19. května 1995, kterým se vyčleňují příslušníci Policie České republiky pro stálou pořádkovou jednotku Policie České republiky správy hl. m. Prahy) stálá pořádková jednotka, která od roku 2003 nese název Speciální pořádková jednotka (SPJ). Postupně začali vznikat jednotlivé pořádkové jednotky v podstatě ve všech krajích republiky⁴.

2.2 Právní úprava

2.2.1 Základní – obecná legislativa

Mezi základní právní předpisy, které upravují činnosti PJ patří zejména:

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále jen Ústava)
- Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen LZPS)
- Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o služebním poměru)
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o PČR)
- Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o právu shromažďovacím)
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o obcích)
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o OVZ)

⁴ http://magazin.ceskenoviny.cz/tema/index_view.php?id=356903&id_seznam=318zpravy/policejni-zasahova-jednotka-ma-specialni-vybaveni/356897

- Závazný pokyn policejního prezidenta (dále jen ZP PP) č. 120/2002, kterým se stanoví zásady pro činnost výkonných organizačních článků služby pořádkové policie
- ZP PP č. 10/2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti.
- ZP PP č. 40/2009 kterým se provádí některá ustanovení zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZP PP č. 40/2009)

LZPS mimo jiné stanoví, že ... „Státní moc lze uplatňovat jen v případech a mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.“⁵

2.2.2 Interní akty řízení

Hlavní interní právní předpisy upravující činnost PJ jsou:

- Rozkaz policejního prezidenta č. 23/2009, kterým se vydává „Organizační ujednání mezi Českomoravským fotbalovým svazem a Policií České republiky
- Metodický pokyn ředitele pořádkové policie Policejního prezidia č. 1/2003, kterým se upravují zvláštnosti postupu Policie České republiky při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti u některých shromáždění nebo jiných akcí s účastí většího počtu osob
- Metodický pokyn ředitele služby pořádkové policie Policejního prezidia č. 2/2003, kterým se vydává „cvičební řád pořádkových jednotek“

Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím je jedním ze základních právních předpisů podle kterých se řídí činnost pořádkových jednotek, avšak v souvislosti se zajišťováním fotbalových utkání se podle studie Ústavu práva a právní vědy (01/2005: Pojem politického práva pokojně se shromažďovat a jeho možná omezení) uplatnit nemůže.

⁵ Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Výše zmíněna studie vymezuje ústavně garantované právo pokojně se shromažďovat jako právo politické. Tento závěr byl opřen o systémové zařazení dotčeného práva (*argumentum a rubrica*) do oddílu rubrikovaného jako „Politická práva“ jakož i o ustálenou judikaturu ESLP. Další oporu této hypotéze lze nalézt v ustanovení § 1 odst. 2 zákona o shromažďování s odkazem na ustanovení § 2 písm. c) téhož zákona.

Jak vyplývá z ustanovení § 2 písm. c) zákona o shromažďování, tak za shromáždění ve smyslu předmětného zákona se nepovažují shromáždění, která neslouží občanům k využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod, k výměně informací a názorů a k účasti na řešení veřejných a jiných společných záležitostí vyjádřením postojů a stanovisek. Stejně tak se za shromáždění ve smyslu zákona o shromažďování, nepovažují shromáždění osob související s činností státních orgánů upravená jinými právními předpisy a shromáždění související s poskytováním služeb (příkladmo lze pro demonstraci uvést např. náhodně vzniklá shromáždění ve frontách, *sportovní utkání*, veřejné hudební produkce apod.).

Pouze právo pokojně se shromažďovat ve smyslu základního práva politického je ústavně garantováno. To však neznamená, že veškerá ostatní shromáždění, která nelze pod toto vymezení podřadit a shromáždění, která jsou *expressis verbis* výtčena zákonem o shromažďování mimo jeho dosah, se ocitají mimo dosah právního řádu nebo snad že jde o shromáždění nedovolená. Nikoliv, i takováto shromáždění jsou v zásadě dovozená, ačkoliv nejsou explicitně ústavně garantovány, a to skrze zásadu legální licence.

Zásada legální licence stanoví, že: „Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá“ (čl.2 odst.3 Listiny). Současně platí, že: *Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon*“ (čl.2 odst. 3 Ústavy ČR). Konečně lze konstatovat, že: „Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod“, tedy *secundum et intra legem* (čl.4 odst.2 LZPS).

Z uvedeného lze učinit tento závěr, není-li to které „nepolitické“ shromáždění výslovně zákonem reprobováno, je tím samým aprobováno⁶.

2.3 Organizace PJ

PJ se člení na skupiny. Skupinou, jako základním organizačním členěním se rozumí i organizační články (oddělení) speciální pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy (odboru) a nižší organizační členění pořádkové jednotky, jak je uvedeno v ZP PP č. 10/2009. Pro další nižší organizační členění je dále v uvedeném závazném pokynu použit název družstvo.

2.3.1 Organizační složení PJ

Pořádková jednotka se organizačně skládá zpravidla z

- a) velitele pořádkové jednotky,
- b) zástupce velitele pořádkové jednotky
- c) vedoucí skupin (oddělení)
- d) velitelů družstev
- e) instruktorů
- f) policistů zařazených do
 - zásahového družstva
 - eskortního družstva
 - operativního družstva
 - technického družstva
- g) psychologa

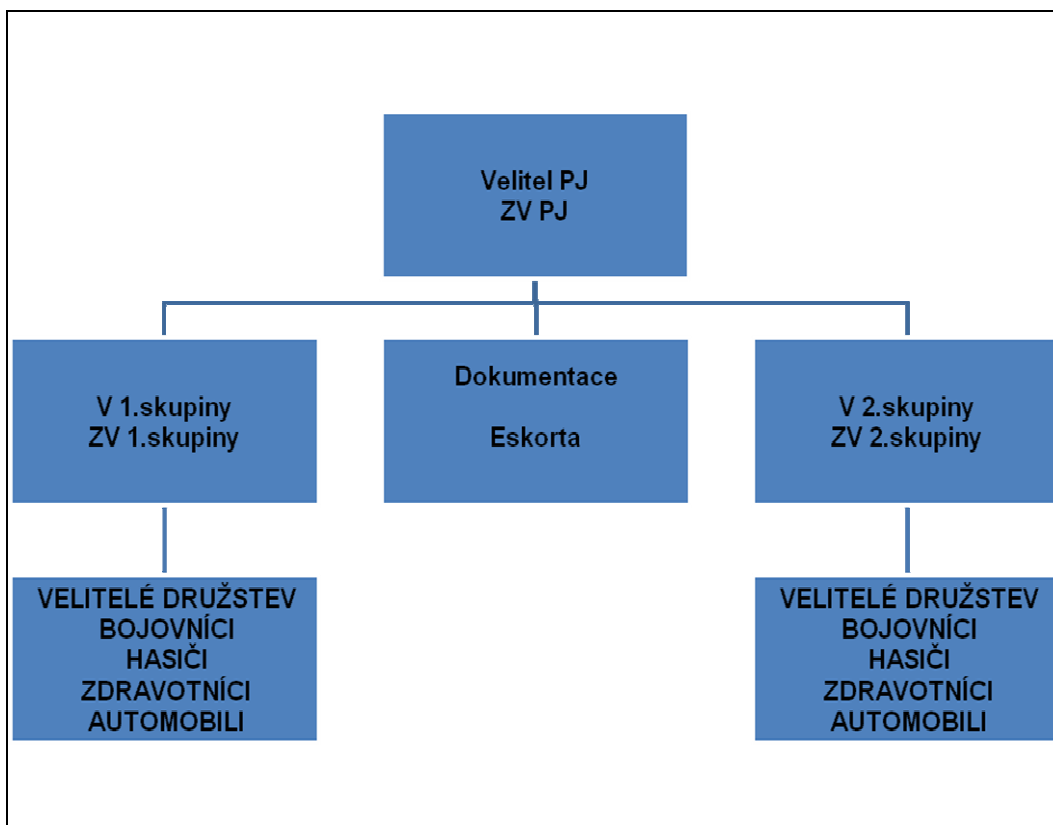
skutečné členění pořádkové jednotky vychází z jejích potřeb⁷.

⁶ FRK, P., Pojem politického práva pokojně se shromažďovat a jeho možná omezení. [cit. 20.4.2007]. dostupné z <<http://www.ustavprava.cz/studie-a-komentare/2005/>>

⁷ ZPPP č. 10/2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti

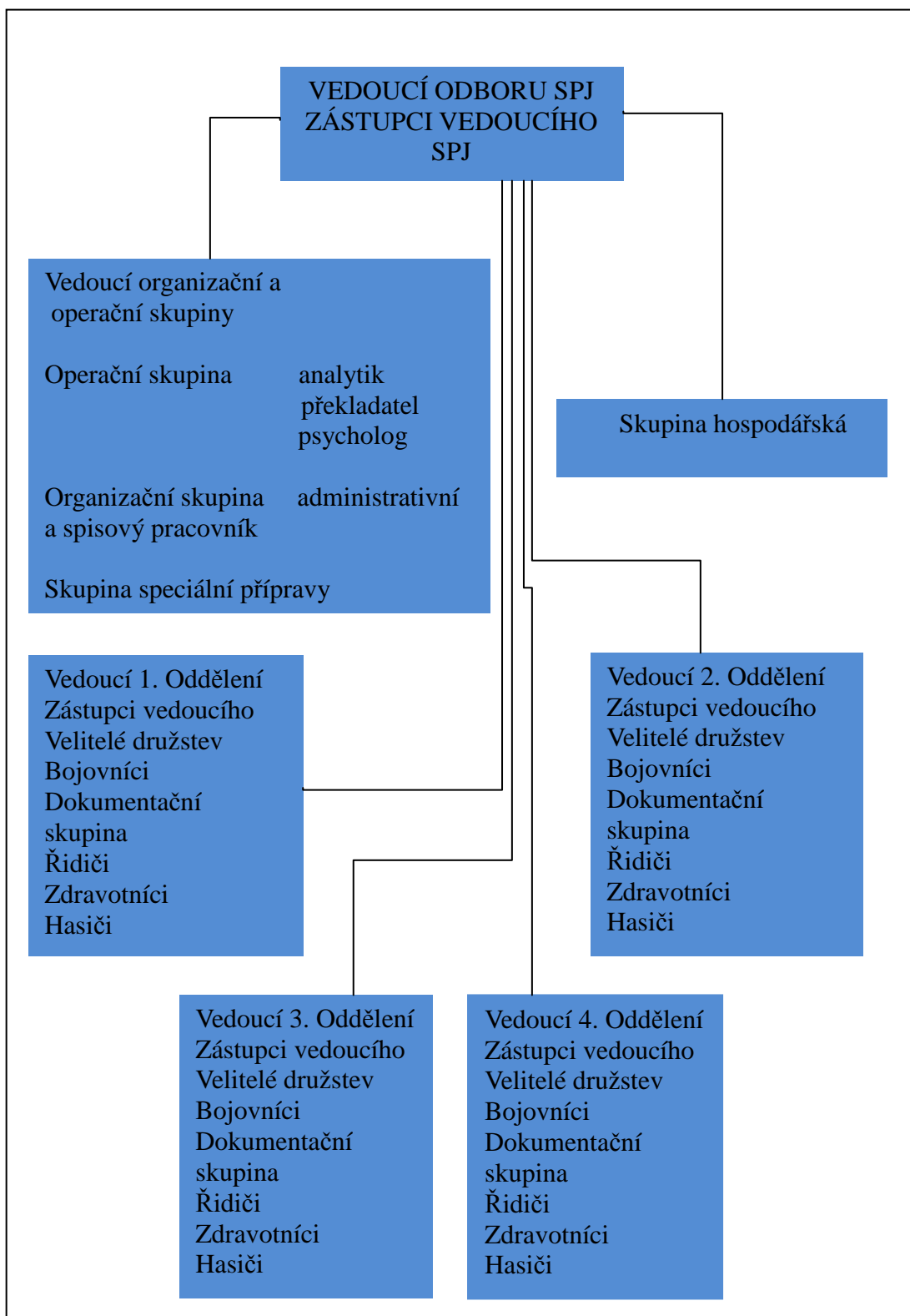
2.3.2 Příklad organizace PJ krajského ředitelství policie ČR

Graf 1. Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje

2.3.3 Organizace SPJ Praha

Graf 2. Speciální pořádková jednotka Krajského ředitelství hl. m. Prahy

3. ČINNOST POŘÁDKOVÝCH JEDNOTEK

3.1 Vymezení služby pořádkové policie v systému Policie ČR

Zákon o PČR, §1 – Policie České republiky (dále jen „policie“) je jednotný bezpečnostní sbor. §2 – Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“).

3.1.1 Síly pořádkové služby

Pořádková služba je především garantem ochrany veřejného pořádku, avšak spolupodílí se na plnění dalších policejních úloh. To znamená, že na plnění základního poslání pořádkové služby se spolupodílejí i jiné subjekty a jejich pracovníci. Taktéž v rámci služby pořádkové policie existují určitá specifika jak z hlediska subjektů (útvary), tak i náplně pracovní činnosti jednotlivých jejich pracovníků. To vše je významné pro členění sil pořádkové služby, které lze v podstatě klasifikovat na vlastní (interní) síly a síly ostatní (pomocné). K vlastním (interním) silám pořádkové služby řadíme všechny prvky její organizační struktury. Je zřejmé, že z hlediska institucionálního pojetí pořádkové služby je jádro těchto sil soustředěno na základním článku, tj. na útvarech služby pořádkové policie, které členíme do dvou základních skupin:

1. základní útvary Služby pořádkové policie, jimiž jsou:
 - obvodní (místní) oddělení Policie ČR
2. jiné útvary, jimiž jsou zejména:
 - poříční oddělení
 - oddělení METRO
 - útvary hlídkové služby
 - pohotovostní motorizované jednotky
 - útvary jízdní policie
 - vězeňsko eskontní oddíly
 - další útvary např. útvar služební kynologie, zásahová jednotka, speciální pořádková jednotka apod.

Vlastní výkon pořádkové služby (funkční pojetí) je prováděn pracovníky (silami) systemizovanými na jednotlivých pracovištích. Tyto síly můžeme klasifikovat do dvou základních skupin:

- řídicí pracovníci
- výkonní pracovníci

Dle těchto kritérií lze vymezit strukturu síly pořádkové služby zařazené přímo na útvarech služby pořádkové policie následovně:

1. řídicí pracovníci:

- vedoucí oddělení,
- zástupce vedoucího oddělení,
- policejní inspektor určený k řízení hlídkové služby,
- policejní inspektor určený k výkonu dozorčí služby (v nepřítomnosti vedoucího oddělení a jeho zástupce)

2. výkonní pracovníci:

- policejní inspektoři určení k:

- výkonu obchůzkové služby v okrsku,
- plnění úkolů v trestním řízení,
- řízení hlídkové služby,
- výkonu dozorčí služby,
- výkonu kriminalisticko-technické činnosti,
- výkonu služby kynologie,
- výkonu hlídkové služby,
- výkonu potápěčské činnosti,
- dalším úkolům podle rozhodnutí vedoucího oddělení,

a provozní pracovníci.

Ostatní (pomocné) síly pořádkové služby lze rozdělit do dvou dalších skupin.

Do první patří síly, které jsou organizačně začleněny do Policie ČR, avšak garantují jiné základní úkoly, nežli ochranu veřejného pořádku a s ní související další bezpečnostní úkoly. Z tohoto pohledu lze říci, že se jedná o síly, které pomáhají pořádkové službě při plnění úkolů, za které ručí právě ona. Z hlediska zákona se jedná o realizaci právní povinnosti každého policisty ...“provést služební zákrok, služební

úkon, popřípadě učinit jiná opatření...“. Do této skupiny pomocných sil pořádkové služby lze tedy zařadit všechny další služby policie, dále pak síly zařazené na středních policejních školách ministerstva vnitra ČR, školní zařízení správ krajů Policie ČR.

Do druhé skupiny pomocných sil řadíme síly působící vně struktury Policie ČR, avšak spolupodílejí se ze zákona na plnění úkolů Policie ČR, resp. pořádkové služby.

Jedná se zejména o:

1. jiné orgány a organizace, které lze podřadit do systému bezpečnostních orgánů, jsou např. Armáda České republiky, obecní (městská) policie, hasičské sbory a další,
2. další státní orgány, organizace a instituce – orgány obcí, státní zastupitelstva, soudy, výrobní aj. organizace atd.,
3. občany a jejich dobrovolné organizace aj. občanská sdružení⁸.

3.1.2 Vzorový statut pořádkových jednotek Policie České republiky

ZP PP č. 10/2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. Uváděný pokyn upravuje v podstatě veškeré postupy policie při provádění opatření k omezení negativních jevů ovlivňujících bezpečnostní situaci, využívání PJ a antikonfliktních týmů při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, organizaci PJ, jejich výstroj, výzbroj a materiální a technické zabezpečení.

Pro účely tohoto pokynu se rozumí

a) opatřením

1. bezpečnostní opatření prováděné policií a jinými subjekty k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti,
2. policejní opatření prováděné policií k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti,
3. policejní akce, kterou je jednorázová nebo časově omezená akce vyhlášená k provedení policejních opatření, kterou nelze zajistit běžným výkonem služby na určeném území, s nasazením zpravidla většího počtu sil a prostředků policie; za policejní akci se nepovažují postupy prováděné v rámci operativního rozpracování a nepředpokládané akce a opatření organizovaná k plnění úkolů policie⁹.

⁸ MACEK, P., FILÁK, A., *Pořádková činnost policie (obecná část)*. 1. vyd. Praha: Police History, 2002. 97s. ISBN 80-86477-10-X, s. 65, 77-81

⁹ ZPPP č. 10/2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti

b) bezpečnostní situací aktuální stav veřejného pořádku a bezpečnosti v daném území

c) pracovníkem příslušník policie (dále jen „policista“) a zaměstnanec policie

d) jednotným zákrokem zákrok pod jednotným velením

e) antikonfliktním týmem (dále jen AKT) skupina složená z určených policistů organizačních článků krajského ředitelství policie vyškolených k plnění úkolů uvedených v části čtvrté s cílem účinněji předcházet protiprávním jednáním prostřednictvím transparentní preventivní činnosti policie,

f) koordinátorem policista, který se v rámci krajského ředitelství policie podílí na koordinaci členů příslušného antikonfliktního týmu,

g) ředitelem

1. ředitel obvodního (městského) ředitelství policie,

2. ředitel krajského ředitelství policie,

3. ředitel útvaru policie s celostátní působností

4. policejní prezident,

5. vedoucí policisté oprávnění k výkonu pravomoci policisty uvedeného v bodu

1.-4.,

h) pořádkovou jednotkou

1. speciální pořádková jednotka, která je organizačním článkem krajského ředitelství policie zřízeným v souladu se vzorovou systematizací

2. pořádková jednotka krajského ředitelství policie, která není zřízena jako nižší organizační článek; je složena z určených policistů územních odborů nebo krajského ředitelství policie,

i) velitelem pořádkové jednotky

1. vedoucí speciální pořádkové jednotky uvedené v písmenu h) bodu 1.,

2. určený vedoucí policista pro pořádkovou jednotku uvedenou v písmenu h) bodu 2., který je podřízen vedoucímu odboru služby pořádkové policie krajského ředitelství policie,

j) velitelem opatření

vedoucí policista řídící opatření; zpravidla je jím ředitel uvedený v písmenu g)¹⁰

¹⁰ ZPPP č. 10/2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti

3.2 Působnost a úkoly PJ

PJ působí na území krajského ředitelství policie; vyžaduje-li to bezpečnostní situace, může působit i na jiných místech České republiky. Jednotky zejména chrání bezpečnost osob a majetku, spolupůsobí při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti a provádí bezprostřední opatření k jeho obnově, byl-li závažným způsobem narušen, podílí se na plnění úkolů policie v rámci integrovaného záchranného systému při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací, dále se podílí na výkonu služby v případech opatření vyžadujících nasazení většího počtu sil a prostředků policie (např. sportovní či kulturní akce, pátrání po osobách a věcech). Mezi další úkoly patří spolupůsobení při zákrocích zásahové jednotky krajského ředitelství policie, případně Útvaru rychlého nasazení a dalších služeb policie, zajišťuje ozbrojené doprovody (např. cenin nebo jaderného materiálu) a posiluje výkon hlídkové nebo jiné služby na stanoveném území.

3.3 Vyslání a nasazení

O vyslání PJ krajského ředitelství policie v rámci územní působnosti rozhoduje na základě žádosti kompetentních osob (např. krajský hejtman, starosta obce atd.) ředitel krajského ředitelství policie nebo jím pověřený vedoucí policista. O vyslání pořádkové jednotky na jiné místo České republiky může rozhodnout opět na základě žádosti výše uvedených osob, ředitel krajského ředitelství policie, do jehož personální pravomoci pořádková jednotka spadá, nebo jím pověřený vedoucí policista. Po projednání s vedoucím odboru služby pořádkové policie krajského ředitelství policie může o vyslání policistů pořádkové jednotky rozhodnout také vedoucí územního odboru vnější služby krajského ředitelství policie, jde-li o opatření na území tohoto odboru a místně příslušné policisty.

Vyžaduje-li bezpečnostní situace vyslání pořádkových jednotek několika krajských ředitelství policie, rozhodne o jejich vyslání náměstek policejního prezidenta pro vnější službu nebo jím určený vedoucí policista.

O nasazení pořádkové jednotky rozhoduje velitel opatření. O rozmístění policistů zařazených v pořádkové jednotce, způsobu provedení zákroku, volbě konkrétních donucovacích prostředků a dalších taktických postupech v místě nasazení rozhoduje velitel PJ; část těchto úkolů mohou plnit také policisté řídicí a koordinující organizačně nižší uskupení (skupiny, družstva)

Část úkolů pořádkové jednotky mohou plnit i jiní určení policisté (např. z pohotovostního a eskortního oddělení krajského ředitelství policie).

3.4 Úkoly antikonfliktního týmu

Základním úkolem AKT je transparentním způsobem prostřednictvím komunikace předcházet agresivnímu jednání osob při opatření. AKT se při opatření orientuje na stanovené cílové skupiny osob (sportovní fanoušky, sympatizanty extremistických hnutí atd.), na místní obyvatelstvo a na zástupce sdělovacích prostředků. V rámci rozhovoru vysvětlují členové AKT smysl a účel daného opatření a konkrétního postupu policie a v případě potřeby diskutuje s osobami i o blízkých oblastech problémů. V případě spáchání protiprávního jednání upozorňuje dotčené osoby na zákonné povinnosti policie.

AKT je nasazován převážně tam, kde lze očekávat zesílenou potřebu komunikace mezi osobami a nasazenými policisty nebo mezi různými názorovými skupinami osob.

3.5 Zákroky pod jednotným velením

Příslušníci pořádkových jednotek při plnění svých úkolů přicházejí do styku s veřejností a musí provádět služební zákroky v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, zejména zákroky pod jednotným velením, kterými je mnohdy výrazně zasahováno do práv a svobod občanů.

Zákon o PČR mimo jiné určuje povinnosti, oprávnění a prostředky policistů. Důraz je především kladem na úsilí zachovávat čest, vážnost a důstojnost osob a na přiměřenost služebního zákroku.

Nejdůležitějšími zásadami služebních zákroků pod jednotným velením jsou zásady zákonnosti a přiměřenosti. Zakročují-li policisté pod jednotným velením, rozhoduje o použití donucovacích prostředků a zbraně za podmínek uvedených v tomto zákoně velitel zakročující jednotky. O použití donucovacích prostředků a zbraně může na místě zákroku rozhodnout též nadřízený tohoto velitele, který tímto rozhodnutím přebírá velení až do ukončení zákroku. Rozhodnutí velitele zakročující jednotky a jeho nadřízeného o použití donucovacích prostředků a zbraně musí být zadokumentováno na zvukovém nebo písemném záznamu. Na velitele zakročující jednotky, který rozhodl o použití donucovacích prostředků a zbraně, přecházejí povinnosti, které mají jinak po použití těchto prostředků nebo zbraně policisté.

3.5.1 Jednotný zákrok

O provedení jednotného zákroku, stejně jako o jeho ukončení, rozhoduje velitel opatření. Samotnému zákroku prováděnému PJ velí a celý jeho průběh řídí velitel PJ, který také zajišťuje zpracování dokumentace. K jednotnému zákroku jsou využívány zejména PJ, pohotovostní a eskortní oddělení krajského ředitelství policie, zásahové jednotky krajských ředitelství policie, oddělení služební hipologie krajského ředitelství policie, případně další útvary a organizační články policie.

Síly a prostředky oddělení hlídkové služby, případně další síly a prostředky služeb pořádkové, dopravní, cizinecké policie a ochranné služby se zpravidla využívají k pomoci při zajištění jednotného zákroku. Služba kriminální policie a vyšetřování se využívají k plnění operativních úkolů (např. k operativnímu průzkumu, zjišťování iniciátorů, provádění dokumentace) a síly a prostředky letecké služby zejména k rekognoscaci, monitorování, řízení jednotného zákroku a provádění dokumentace.

Před vlastním rozhodnutím o provedení jednotného zákroku se využívají všechny dostupné preventivní prostředky k jeho možnému odvrácení – činnost antikonfliktních týmů policie, jednání se svolavateli shromáždění, eliminace iniciátorů protiprávního jednání apod., přičemž jednotný zákrok nesmí směřovat proti přihlížejícím osobám nebo osobám, které v místě vykonávají povolenou činnost (organizátoři a pořadatelé shromáždění, pracovníci hromadných sdělovacích prostředků apod.), pokud se nedopouštějí protiprávního jednání, osoby se vyzvou k opuštění prostoru do bezpečné vzdálenosti.

Jednotnému zákroku musí vždy předcházet odpovídající výzva, případně výzvy s upozorněním na použití donucovacích prostředků, zbraně apod. Mají-li být výzvy s upozorněním na případné následky neuposlechnutí určeny i cizím státním příslušníkům, je vhodné je učinit i v některém světovém jazyce.

3.6 Výstroj a výzbroj pořádkových jednotek (Příloha I)

Policisté zařazení v pořádkových jednotkách používají systemizovanou výstroj, výzbroj a vybavení potřebné k provedení zákroku a jsou doplňováni materiálním a technickým vybavením dle vývojových trendů.

3.6.1 Výstroj

- protiúderový komplet, který se skládá z chráničů celého těla
- nehořlavá kombinéza
- ochranná přilba, ochranná kukla – nehořlavá, protiúderové rukavice, tonfa, obušek (teleskopický), osobní hasící sprej, jednorázová rychlopouta, (víceúčelové kleště), zdravotní balíček, opasek s pouzdry na náhradní zásobník, služební pouta, taktické pouzdro na zbraň, ochranná maska s filtrem, taktické pouzdro na ochrannou masku, balistická vesta, taktická vesta

3.6.2 Donucovací prostředky

Mimo již výše uvedené obecné donucovací prostředky – např. tonfa, pouta, jsou policisté PJ vybaveni zásahovými výbuškami P1 a P2, slzotvornými prostředky a náboji do zmiňovaného vrhače slzotvorných prostředků.

3.6.3 Výzbroj

- pistole ČZ 75 D Compact
- ruční vrhač Heckler&Koch H&K-69 (vrhá granáty se slzným plynem)
- distanční paralyzér TASER X 26

Speciální pořádková jednotka Krajského ředitelství hl. m. Prahy má navíc vzhledem k dalším speciálním úkolům, které má ve své pracovní náplni k dispozici:

- samopaly Heckler&Koch MP5, Heckler&Koch G36 C, Sa 58,
- brokovnice FABARM
- odstřelovací puška SVD Dragunov
- nůž UTON

3.6.4 Vozový park

PJ krajských ředitelství policie mají k dispozici většinou vozidla, běžně využívána Policií ČR, kterými jsou Škoda Octavia, Fabia, Ford Tranzit, případně Volkswagen Transporter. Speciální vozidla má k dispozici opět Speciální pořádková jednotka Krajského ředitelství hl. m. Prahy a to: (Příloha II)

- Volkswagen LT
- Avie a Iveco jako tzv. eskortní vozidla
- obrněná kolová vozidla BRDM 2 v různých provedeních
- vodní stříkače

Některé vozy jsou vybaveny kamerovým systémem pro zdokumentování akce a vozidlo velitele zásahu má počítačové pracoviště.

SPJ využívá také vrtulníky letecké služby.

3.6.5 Prostředky spojení a dokumentace

– RDST Matra vozidlová, RDST SMART, RDST Matra EASY, diktafon, megafon, digitální videokamera a fotoaparát atd.

3.7 Výcvik (Příloha III)

Obsah, rozsah, formy a metodiku výcviku metodicky usměrňuje a sjednocuje ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidenta České republiky v součinnosti s ředitelstvím pro řízení lidských zdrojů Policejního prezidenta České republiky; vycházejí z podnětů ředitelů krajských ředitelství policie. Obsah výcviku policistů zařazených v pořádkových jednotkách je dále upraven **Metodickými pokyny ředitele služby pořádkové policie Policejního prezidia (MP ŘSPP PP) č. 1 a 2/2003**, postupy PJ a cvičební řád PJ a Závazným pokynem policejního prezidenta č. 4/2009 o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky.

Samotný výcvik je prováděn na základě ročních výcvikových plánů, které schvaluje ředitel krajského ředitelství policie. Ten zároveň odpovídá za zpracování pololetních až ročních podrobných plánů výcviku policistů zařazených v pořádkové jednotce, včetně secvičování s antikonfliktním týmem tohoto ředitelství. Tyto plány jsou vydávány formou interního aktu řízení, který se předkládá ředitelství služby. Současně nese zodpovědnost za průběžné organizování jednotlivých druhů přípravy a nejméně jedenkrát za dva měsíce nácvik policistů pořádkové jednotky jako celku, a to v úzké součinnosti s určenými policisty odpovídajícími za výcvik (instruktory) nejen z vlastní pořádkové jednotky, k předávání nových praktických zkušeností z výcviků a zákroků.

3.7.1 Příprava policistů zařazených v pořádkových jednotkách

Příprava policistů zařazených v PJ zahrnuje zejména přípravu pořadovou, pořádkovou, taktickou, tělesnou, profesní, speciální (může být prováděna v součinnosti s ostatními službami policie), psychologickou a organizačně řídicí přípravu.

3.7.2. Základní výcvik jednotlivce

– pořádková příprava kromě pořadové přípravy a nácviku bojového postoje obsahuje

- a) cviky s tonfou
- b) cviky s ochranným štítem
- c) nácvik použití protiúderového kompletu, ochranné přilby,
- d) nácvik nasazení masky.

3.7.3 Základní výcvik družstva

- a) nástup družstva,
- b) příprava družstva,
- c) kontrola družstva,
- d) přesun družstva,
- e) zastavení družstva při přesunu,
- f) semknutí družstva,
- g) rozvinutí družstva,
- h) uzavření prostoru,
- i) uvolnění uzavření prostoru,
- j) nácvik použití ochranných masek,
- k) nástup, výstup z vozidel,
- l) přesun družstva ve vozidle, přesun družstva společně s vozidlem,
- m) uzavření prostoru společně s vozidlem, případně vozidly,
- n) kruhová obrana.

3.7.4 Výcvik technického družstva

- provádí se podle přehledu jednotlivých činností

- a) hasiči
 - 1. obsluha hasicí techniky,
 - 2. technika hašení,
 - 3. postup a spolupráce se skupinou při hašení,
 - 4. nebezpečné látky,
- b) zdravotníci
 - 1. zdravotnický materiál,
 - 2. první pomoc,
 - 3. postup a spolupráce se skupinou při nasazení zdravotníka,

- c) obsluha stříkače
 - 1. obsluha techniky,
 - 2. použití stříkače proti davu, požáru,
 - 3. postup a spolupráce se skupinou při nasazení stříkače,
- d) obsluha osvětlovací techniky
 - 1. obsluha centrály, osvětlovacích lamp,
 - 2. postup a spolupráce se skupinou při osvětlení davu či místa,
- e) dokumentační skupina
 - 1. obsluha techniky,
 - 2. práce s technikou v terénu,
 - 3. práce s dokumentací, evidence,
- f) skupina řidičů
 - 1. obsluha, technika vozidel,
 - 2. jízda v silničním provozu, kolona,
 - 3. škola smyku, jízda zručnosti,
 - 4. spolupráce se skupinou při zákroku¹¹.

3.8 Výběr policistů

Do pořádkové jednotky lze zařadit policistu s požadovanými psychickými a fyzickými předpoklady. Základní podmínkou pro zařazení policisty je splnění požadavků stanovených právním předpisem a interním aktem řízení. Jedná se o zákon o služebním poměru, kde jsou charakterizovány požadavky na stupně vzdělání, fyzickou, osobnostní a psychickou způsobilost a pochopitelně i zdravotní způsobilost. Konkrétní požadavky na tělesnou zdatnost upravuje ZP PP č. 40/2009 a další ZP PP, který je každoročně inovován a stanovuje mimo jiné disciplíny, které musí daní policisté vykonávat, včetně požadovaných limitů pro splnění podmínek pro zařazení do daného útvaru.

¹¹ Metodický pokyn ředitele služby pořádkové policie Policejního prezidia č. 2/2003, kterým se vydává „cvičební řád pořádkových jednotek“

4. SPOLUPRÁCE A SOUČINNOST PJ S DALŠÍMI SUBJEKTY

Součinností rozumíme sladění činnosti všech subjektů bezpečnostního systému, podílejících se na plnění společných zájmů a úkolů za optimálního nasazení všech sil a prostředků k dosažení daného cíle. Účelem spolupráce, který je do značné míry analogický jako u součinnosti, je sladění realizovaných činností, a to jak obsahové, časové i prostorové, s cílem splnit úkoly, zejména na úseku ochrany veřejného pořádku a boje s trestnou činností¹².

Konkrétní spolupráce jsou v následujících odstavcích blíže specifikovány na příkladu činností při fotbalovém utkání, neboť to je v současné době jedna z nejčastějších situací nasazování PJ. Při nasazování jednotek při jiných opatření (extremismus, technoparty...) se pochopitelně jedná o velmi podobné činnosti.

4.1. Součinnost PJ se službou kriminální policie a vyšetřování

Služba kriminální policie a vyšetřování je přítomna na fotbalovém utkání hned z několika důvodů. Jednak je zde kvůli velkému počtu osob častý výskyt kapesních krádeží a s tím souvisí, že se zde objevují i „známé firmy“. V těchto případech PJ na žádost služby kriminální policie a vyšetřování „vytáhne“ určenou osobu z davu a před policistům služby kriminální policie a vyšetřování. Dalším důvodem jsou překupníci se vstupenkami. V neposlední řadě si služba kriminální policie a vyšetřování každého výtržníka, kterého PJ zadrží, před odjezdem na místní oddělení policie, prověří v evidenci a v případě potřeby se s ním dále zabývá.

4.2. Součinnost PJ s oddílem pyrotechniků policie ČR

PJ provádí před každým fotbalovým zápasem pyrotechnickou prohlídku stadionu a okolních prostorů. Vyhledává se vše, co na stadion nepatří. V případě že je nalezen nějaký předmět, PJ přivolá pyrotechnika, který vykoná jeho prohlídku a případně jej zajistí. O každém takovém nálezů musí být též informován velitel opatření a pořadatel utkání.

¹² MACEK, P. , a kol., *Pořádková činnost policie (zvláštní část)*. 1. vyd. Praha: Police History, 2003. 163s. ISBN 80-86477-16-9, s. 90, 101

4.3. Součinnost PJ s útvarem služební kynologie a jízdní policie ČR

Útvar služební kynologie je využíván v počtu 2-12 psů, podle požadavku velitele bezpečnostního opatření s ohledem na vyhodnocení rizikovosti utkání. Psů bývají nasazováni do míst, kde není potřeba nasazení velkého množství policistů. Napomáhají zejména při uzavírání prostoru.

Útvar jízdní policie bývá nasazován v počtu 4-12 koní, taktéž podle požadavku velitele bezpečnostního opatření s ohledem na vyhodnocení rizikovosti utkání. Napomáhají při oddělování fanoušků dvou zneprátených klubů před stadionem a při doprovodech po utkání.

4.4 Součinnost PJ s dopravní policií a leteckou službou policie ČR

Dopravní policie řídí provoz v okolí stadionu, kde se koná fotbalové utkání, stará se o to, aby byl umožněn co nejlepší průjezd vozidlům policie ČR a při rozchodu fanoušků, pokud je to třeba, zastavuje provoz automobilů v trase jejich průchodu.

Úkolem letecké služby policie ČR je monitorovat pohyb fanoušků před a po utkání.

4.5 Spolupráce PJ s městskou policií

Městská policie nejčastěji plní úkoly v bezprostředním okolí stadionu a to jak v oblasti ochrany veřejného pořádku, tak i v oblasti bezpečnosti osob a majetku.

4.6 Spolupráce PJ s pořadatelskou službou

Pořadatelská služba provádí kontrolu osob u jednotlivých vchodů, z hlediska dodržování zákazu vnášení alkoholických nápojů, zábavní pyrotechniky a zbraní na stadion. Dále má na starosti ochranu veřejného pořádku a bezpečnost osob na stadionu.

4.7 Spolupráce PJ s hasičským záchranným sborem a se zdravotnickou záchrannou službou.

Hasičský záchranný sbor je využíván na stadionu k hašení požárů. Aby se hasiči dostali k místu ohně či dýmu je nutné, aby s nimi postupovalo i družstvo PJ. Toto se činí jak z důvodu ochrany hasičů, tak z důvodu vyvedení fanoušků, kteří způsobili nutnost tohoto zásahu.

V případě, kdy je potřeba na stadionu lékařské ošetření nějakého diváka, určené družstvo PJ doprovází lékaře do místa určení.

4.8 Spolupráce se zahraničními útvary

Pořádkové jednotky Krajských ředitelství policie i SPJ Krajského ředitelství hl. m. Prahy také spolupracují se zahraničními jednotkami podobného charakteru. V současné době PJ spolupracují zejména s jednotkami Německa a Rakouska a to jak v rámci cvičení, kde si navzájem vyměňují praktické zkušenosti, tak se čeští zástupci pořádkových jednotek zúčastňují i bezpečnostních opatření, např. mistrovství světa ve fotbale... .

5. ÚKOLY BEZPEČNOSTNÍHO OPATŘENÍ (fotbalové utkání)

Jedním z hlavních úkolů bezpečnostního opatření je zajistit veřejný pořádek, bezpečnost osob a majetku.

5.1. Výklad pojmů

Veřejný pořádek – souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných, které jsou upraveny právními i neprávními normativními systémy a jejichž zachování je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti¹³.

5.2 Vyhlášení opatření

Rozkaz k opatření a nasazení sil a prostředků policie vydává ředitel, který jimi disponuje, nebo do jehož podřízenosti byly

Vedoucí policisté (ředitel obvodního ředitelství policie, ředitel krajského ředitelství policie...) jsou povinni předem informovat o rozsahu a zaměření opatření nadřízené vedoucí policisty, současně informují před vlastním provedením opatření vedoucí policisty krajského ředitelství policie, případně obvodního (městského) ředitelství policie, na jejichž území bude plánované opatření probíhat.

Pokud lze v důsledku opatření předpokládat jeho dopady i na jiný stát, nebo jedná-li se o opatření ke sportovnímu zápasu s mezinárodním prvkem, jsou tito vedoucí policisté povinni o opatření informovat také úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky

V případě, kdy hrozí nebezpečí z prodlení a rozkaz k opatření nemůže vydat ředitel, vydá příkaz k provedení opatření ústně policista příslušného operačního střediska policie, který plní úkoly velitele opatření do doby převzetí řízení ředitelem nebo jím určeným velitelem opatření.

¹³ MACEK, P., FILÁK, A., *Pořádková činnost policie (obecná část)*. 1. vyd. Praha: Police History, 2002. 97s. ISBN 80-86477-10-X, s. 18.

5.3 Opatření před sportovním utkáním

Útvar policie s územně vymezenou působností dohodne s dostatečným časovým předstihem se zástupci sportovního klubu, případně s přizvaným zástupcem obecního (městského, místního) úřadu, termín společného jednání. Na něm vytipují rizikové sportovní utkání, při kterém s ohledem na očekávaný počet příznivců domácího a hostujícího mužstva a s tím spojený možný výskyt násilí lze důvodně předpokládat, že dojde k výtržnostem a k možnému porušení zákona. Na základě vyhodnocení této situace dohodnou další společný postup.

5.4 Úkoly velitele bezpečnostního opatření při sportovním utkání

Velitele bezpečnostního opatření pro sportovní utkání, označené jako rizikové, určí příslušný služební funkcionář s územně vymezenou působností. Tento určený velitel má za povinnost nejpozději do 5 dnů před konáním sportovního utkání zpracovat plán bezpečnostního opatření k zajištění pasivní a aktivní bezpečnosti v období před, v průběhu a po sportovním utkání, dále spolupracuje s hlavním organizátorem utkání, organizuje a řídí veškerou činnost policistů zúčastněných na zabezpečení sportovního utkání, v průběhu sportovního utkání je v kontaktu s delegátem příslušného sportovního svazu (např. Českomoravského fotbalového svazu) a informuje ho o zjištěných nedostacích a porušení zásad vzájemné spolupráce a odpovídá za převzetí lístků o kontrole osob pořízených policisty oddělení doprovodů během přepravy osob na sportovní utkání; tyto lístky dále předá specialistovi k dalšímu opatření.

5.5 Zařazení diváků do mezinárodně stanovených kategorií

1. kategorie „A“ – nepředpokládají se potíže – poklidní, bezkonfliktní,
2. kategorie „B“ – mírná možnost potíží – mírně riziková, určitá možnost konfrontace nebo výtržností, zejména ve vztahu k alkoholu,
3. kategorie „C“ – možné riziko potíží – výtržníci vyhledávající násilí nebo organizátoři násilí¹⁴.

¹⁴ ZP PP č. 100/2002, kterým se upravuje činnost příslušníků Policie České republiky na úseku boje proti extremistické kriminalitě, čl.16, 17, 19 odst.1 písm.d)

5.6 Opatření při sportovním utkání

Při sportovním utkání je hlavním úkolem pořádkové jednotky zajištění bezporuchového průběhu akce, počínaje doprovodem fanoušků na stadion, přes průběh utkání a konče tzv. „rozchodkou“, při optimálním nasazení sil a prostředků a za důsledného dodržování zásad zákonnosti a přiměřenosti.

5.6 Zákroky a jejich provedení (Příloha IV)

Policisté PJ zakročují pod jednotným velením. PJ zakročuje na fotbalovém stadionu, pokud pořadatel nezvládne bezpečnostní situaci a vznikne reálné nebezpečí, že dojde k narušení vnitřního pořádku a bezpečnosti. Před zákrokem musí být použito odpovídající výzvy a v případě účasti cizích státních příslušníků, se výzva činí i v některém světovém jazyce.

5.7. Ukončení opatření

O ukončení rozhoduje velitel opatření. Ředitel neprodleně, nejpozději do sedmi kalendářních dnů po ukončení opatření, zajistí jeho vyhodnocení včetně předpokládané a uskutečněné součinnosti a spolupráce, jehož součástí je i dokumentace činností pořádkové jednotky a protiprávního jednání osob, včetně případných excesů s protiprávním jednáním policistů.

5.8. Česká republika – Německo

Dne 24. března 2007 se konal kvalifikační zápas pro mistrovství Evropy Česko a Německo v Praze na Letné v Toyota Aréně, začátek utkání – 20.⁴⁵ hodin.

Rozkazem ředitele Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy je určen velitelem bezpečnostního opatření velitel speciální pořádkové jednotky mjr. Bc. Luděk Procházka.

1. porada – datum: 5. března 2007, místo: SPJ Praha, čas: 10.⁰⁰ hodin. Tato porada se konala k ujasnění typového plánu a seznámení všech s výsledky jednání s ČMFS, které proběhlo 20. února 2007. Dozvídáme se kdy přiletí hráči Německa, na kdy jsou plánované tréninky, jaké sektory jsou určené pro hosty, jak vypadají vstupenky, kolik jich bylo zasláno do Německa, kolik jich mají hosté i domácí k dispozici k nákupu u pokladem, kde budou parkovat fanoušci, kde policie, jak budou označení novináři, kdy bude provedena pyrotechnická prohlídka, kdy bude otevřen stadion. Další informace se týkají příletu 10 až 12 policistů z Německa a problémových fanoušků jak hostů, tak domácích. Nakonec se dovídáme o možné instalaci obří obrazovky na Staroměstském náměstí a o dalších akcích konaných toho dne (hokejová play off a maratón v Praze)
2. porada – datum: 6. března 2007, místo: ČMFS na Letné, čas: 10.⁰⁰ hodin. Dojednání podrobností o příjezdu a trénincích fotbalistů, o místech jejich ubytování a o trasách jejich doprovodů na stadion.
3. porada – datum: 6. března 2007, místo: SPJ Praha, čas: 14.⁰⁰ hodin. Informace: Pro pořádkové jednotky Praha II.-IV. v počtu 40 lidí na jednotku, oddíl jízdní policie v počtu 12 koní, útvar služební kynologie v počtu 10 psů, PMJ – 10 vozů, oddělení Metro a oddělení dopravní policie 8x. Začátek bezpečnostního opatření dnem 23.3. 2007 v 08.⁰⁰ hodin. Pro speciální pořádkovou jednotku: I. a II. oddělení (III. a IV. oddělení má tyto dny jako své pracovní, tzn. že je připraveno kdykoli vyjet) a skupinu speciální přípravy SPJ svolat do pohotovosti od 24.3.2007 od 08.⁰⁰ hodin. Tiskový odbor bude přítomen k ruce velitele opatření. Počet míst pro velitele opatření – 55. Nedostatek lístků pro fanoušky, zejména Německé. Rizikovní fanoušci hostů by se do ČR neměli dostat. Služba kriminální policie a vyšetřování bude u pokladen kontrolovat prodej vstupenek. Rozdány mapy maratónu, aby policejní vozidla pohybující se po Praze neměla problém s průjezdy.
4. porada – datum: 23. března 2007, místo: SPJ Praha, čas: 12.³⁰ hodin. V 17.⁴⁵ hodin bude provedena pyrotechnická prohlídka stadionu, v 17.³⁰ proběhne instruktáž na MOP Letná, v 18.³⁰ hodin bude stadion otevřen. Hra začíná od 20.⁴⁵ hodin. Přibližně 3000 fanoušků hostů má lístky, dalších 500-1000 je bez lístků. Doprovody fotbalistů, rozhodčích, delegátů – dopravní inspektorát a PJ III. V 17.30 instruktáž na Místním oddělení policie Letná. RDST spojení: Soubor 18 – kanál opatření, Lekce 23 – kanál SPJ. Opatření se zúčastní: cca 650 policistů a v rámci ČR dalších cca 500 policistů (hraniční přechody), 100 strážníků městské policie. Těžká technika: vodní stříkače, BRDM. Ústroj: ochranná kukla a přilba + kompletní

výzbroj a výstroj. Příjezd fanoušků: Německo – autobusy na Letenskou pláň přijede větší část bezproblémových fanoušků, vlakem max. 400 fanoušků v 13.²⁰ hodin nádraží Holešovice, zbytek vlastními prostředky také na Letenskou pláň – tito fanoušci budou převážně bez lístků. Česko: čeští fotbaloví fanoušci uzavřeli dohodu o míru a spojení proti fanouškům Německa.

Již 23.3. 2007 přichází první zprávy o nevpouštění problémových fanoušků na česko-polském hraničním přechodu do České republiky. K začátku fotbalového utkání byl odepřen vstup do České republiky cca 200 fotbalovým chuligánům. V rozmezí do 11.⁰⁰ do 12.³⁰ opouštějí všechna oddělení Speciální pořádkové jednotky svou základnu a vyjíždějí na předem určená místa, aby monitorovala situaci po Praze. Některá družstva SPJ čekají na nádraží na příjezd vlaku, jiná na parkovišti určeném pro hosty a ostatní doprovází domácí i zahraniční fanoušky při jejich pohybu po Praze. Okolo 17.⁰⁰ se zhruba 300 německých a 300 českých fanoušků střetlo na Příkopech. Zadrženo 7 Němců, 16 Čechů. Došlo zde k několika zraněním včetně dvou policistů. Dále se na Staroměstském náměstí sleduje asi 200 problémových fanoušků, bez lístků, kteří se po 18.⁰⁰ hodině vydávají Pařížskou ulicí na Letnou. Jsou doprovázeni policisty 4. oddělení SPJ, kteří hlídají, aby se dav nevymkl kontrole a hlavně, aby nepřišel do kontaktu s domácími.

Mezitím je už otevřen stadion a jsou na něj vpouštěni první diváci. Pořadatelská služba provádí tzv. bezpečnostní prohlídku. Jejím úkolem je také ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti osob a proto by měla během zápasu řešit problémy na stadionu.

Ve 20.⁴⁵ začíná samotné utkání, celý zápas z hlediska Policie ČR proběhl bez větších problémů. Před koncem je nutno odvést fanoušky bez lístků z dosahu stadionu a tak se s nimi 4. oddělení, po dohodě s velitelem opatření, vydává opět na Staroměstské náměstí a odtud pokračují na Václavské náměstí.

Cca v 23.⁰⁰ utkání končí. Fanoušci domácích postupně opouští stadion a hosté jsou vyzváni k setrvání na stadionu. Poté co domácí opustí stadion a přístupové cesty, za doprovodu policistů, jsou hosté vyvedeni a obklopeni policisty SPJ doprovázeni k autobusům, na vlakové nádraží a k automobilům. Cílem je zabezpečit, aby se oba zneprátené tábory nesetkali. Následuje ještě doprovod autobusů z Prahy.

Fanouškům na Václavském náměstí je asi ve 23.³⁰ umožněn volný pohyb a 4. oddělení SPJ už jen monitoruje pohyb odcházejících skupin. Ti se vrací ke svým vozidlům a pokojně odjíždějí.

Přibližně v 01.⁰⁰ hodin velitel ukončuje opatření.

6. ZÁVĚR

Ve své práci jsem se zabýval pořádkovými jednotkami policie České republiky. Podle všeho jsou tyto jednotky připraveny perfektně vykonávat činnosti, ke kterým jsou určeny. Přesto všechno bych v závěru rád upozornil na nedostatky, které podle mého názoru brání řádnému výkonu služby příslušníků policie a to nejen zařazených v pořádkových jednotkách. Jedná se o problémy, které bohužel nejsou jen v kompetenci policie ale především našich zákonodárců. Přestože se může zdát, že zákony České republiky týkající se policie jsou propracované, na českou společnost, která v jistých momentech doslova „pohrdá“ prací policie nestačí. Ve srovnání se zahraničními sbory policie, má ta naše problémy s tím nejdůležitějším, co by měla mít – RESPEKTEM v očích veřejnosti, což je bohužel mnohdy nepřímou, ale mnohdy i přímo podporováno samotnými politiky a hlavně médii. Těžko se potom divit, že se můžeme v policejní praxi setkat s takovými situacemi, které se policisté a to jak „řadoví“, tak bohužel i vedoucí pracovníci „bojí“ řešit, případně řeší formou „raději to necháme být“ a to jen proto, že si nejsou jisti oporou v zákoně, o médiích nemluvě. Zároveň je tímto potlačována motivace ke kvalitnímu výkonu služby. Česká společnost je dle mého názoru zvyklá na špatný výklad pojmu „demokracie“, který si bohužel často plete s anarchií. A v momentě, kdy je toto podporováno „shora“, těžko se dá využívat patřičná vycvičenost, připravenost a vybavení, které policie má. Osobně jsem byl přítomen na mnoha zákrocích pořádkových jednotek a to jak pořádkové jednotky krajského ředitelství policie, tak pražské Speciální pořádkové jednotky. Byl jsem svědkem i takových situací, kdy na různých NEOPRÁVNĚNÝCH shromážděních, kdy by i podle zákona bylo jednoznačně oprávněné provedení policejního zákroku, ale místo toho bylo o samotné aktéry shromáždění postaráno mnohem lépe než o policisty. V momentě kdy je lidem, kteří v dané chvíli porušují zákon a navzdory tomu je jim poskytnuta péče např. ve formě podávání nápojů zdarma, poskytnuta možnost vyjednávání s cílem zajistit si „oprávněnost“ svého jednání... a na druhé straně stojí policisté, kteří jen doufají, že po několika hodinách výkonu služby budou mít možnost dojít si KOUPIŤ vodu, případně jídlo a toto všechno je podporováno jak policejními tak politickými funkcionáři, těžko zde nalezneme nějaký motivační prvek, který by policistům zajistil možnost a hlavně chuť svědomitě a důkladně plnit své úkoly. Současně s tím přihlížející veřejnost, která pouze vidí, že na místě stojí desítky nečinných policistů, kteří jen přihlížejí a nic nepodnikají. Těžko lze v takovýchto situacích již zmiňovaný respekt získat.

Poukazuji zde na problémy, které nejsou pochopitelně řešitelné okamžitě a nijak snadno, ale nejsou neřešitelné. Hlavní příčinou neřešení těchto záležitostí je dle mého názoru chybějící vůle těch, kteří mají šanci a možnosti.

Základem „úspěchu“ by podle mého názoru bylo zpřísnit výběrové řízení do policejních řad, což je pravým opakem toho, co se děje v současné době. K policii by neměli nastupovat lidé, kteří chtějí sloužit jen proto, že „jinou práci nesehnali“. Měli by prokázat schopnosti nejen fyzické případně psychické, ale také schopnosti komunikace, kreativity, vůle a jistého přesvědčení pro výkon služby u takového sboru, jakým je policie. Měla by být stanovena jistá pravidla pro konkrétní typy výkonu služby jako např. vizáž policistů sloužících „na ulici“ v uniformách, kteří jsou v přímém kontaktu s veřejností. Proč se stále jen mluví o „Comuniti policing“, který funguje v jiných státech, přičemž můžeme začít mluvit o základních věcech jakými je např. využívání uniforem, kdy by mělo být jasně patrné, co od policisty v dané uniformě mohu očekávat. Tím mám na mysli vytrácející se respekt z „černých“ uniforem, které jsou v dnešní době využívány mnoha útvary a to i takovými, které mají v náplni práce spíše preventivní než represivní postupy. V tomto ohledu se můžeme bavit o mnoha věcech, počínaje zmiňovaným používáním uniforem, přes přístup policistů k občanům atd. Dokud se bude občan dožadující se pomoci ze strany policie cítit, při jednání s policistou jakoby sám něco provedl tím, že o danou pomoc požádal, těžko se bude zlepšovat celkový názor na policii. Za další velmi důležitý krok považuji zpřísnění trestů za porušování zákonů. Těžko se snažit „bojovat za spravedlnost“ ve státě, kdy v mnoha momentech lidé narušující daná pravidla ví, jak je složitý proces dokazování porušení zákona, ví, že trest, který případně přijde je poměrně snesitelný a mnohdy i těžko kontrolovatelný. Tím nemám na mysli pouze narušování veřejného pořádku (zákazy vstupů na stadiony pro výtržníky apod.), ale i mnohdy „směšné“ tresty za dopravní nehody způsobené pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek, majetkové i násilné trestné činy atd., nemluvě o nadbytečné a složité byrokracii v celé veřejné správě. Proč zatěžovat lidi, podle mne, zbytečnými akcemi jako jsou třeba dopravně bezpečnostní akce, při kterých jde mnoha vedoucím funkcionářům stále o množství udělených pokut, byť za bezpečnostní pásy, prošlé lékárníčky atd. V momentě, kdy si bude člověk vědom přísného postihu za provedený přestupek resp. trestný čin, také nebude zapotřebí dělat si u lidí „zlé oko“ při podobných akcích. Proč se od jiných států, kde mnoho věcí již funguje, přebírá pouze samotný nápad, ale už se mu nepřizpůsobí legislativa a raději se upraví fungující model na takový, který bude mít možná jisté

společné znaky, ale v celkovém zhodnocení bude pokračovat v „zajetých kolejích“ našeho nedokonalého právního systému.

Seznam použité literatury:

- ✓ ČTK, *Republika byla bez policejní zásahové jednotky 5,5 roku*, 2009 dostupné z http://magazin.ceskenoviny.cz/tema/index_view.php?id=356903&id_seznam=318zpravy/policejni-zasahova-jednotka-ma-specialni-vybaveni/356897
- ✓ FRK, P., Pojem politického práva pokojně se shromažďovat a jeho možná omezení. [cit. 20.4.2007]. dostupné z <<http://www.ustavprava.cz/studie-a-komentare/2005/>>
- ✓ GERLOCH, A., HUNGR, P., ZOUBEK., a kolektiv, *Základy teorie práva a právního státu*. Praha: Policejní akademie 1997. ISBN 80-85981-59-9
- ✓ MACEK, P., FILÁK, A., *Pořádková činnost policie (obecná část)*. 1. vyd. Praha: Police History, 2002. 97s. ISBN 80-86477-10-X
- ✓ MACEK, P. , a kol., *Pořádková činnost policie (zvláštní část)*. 1. vyd. Praha: Police History, 2003. 163s. ISBN 80-86477-16-9
- ✓ ŽÁČEK, P. *S obuškem v erbu*. Reflex, Praha. 37/2004, dostupné z <http://www.reflex.cz/Clanek17345.html>
- ✓ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.
- ✓ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- ✓ Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím
- ✓ ZPPP č. 10/2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti.
- ✓ ZPPP č. 120/2002, kterým se stanoví zásady pro činnost výkonných organizačních článků služby pořádkové policie
- ✓ ZPPP č. 40/2009 kterým se provádí některá ustanovení zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZP PP č. 40/2009)
- ✓ Rozkaz policejního prezidenta č. 32/2005, kterým se vydává „Organizační ujednání mezi Českomoravským fotbalovým svazem a Policií České republiky
- ✓ Metodický pokyn ředitele pořádkové policie Policejního prezidia č. 1/2003, kterým se upravují zvláštnosti postupu Policie České republiky při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti u některých shromáždění nebo jiných akcí s účastí většího počtu osob

- ✓ Metodický pokyn ředitele služby pořádkové policie Policejního prezidia č. 2/2003, kterým se vydává „cvičební řád pořádkových jednotek“

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha I – Výstroj a výzbroj PJ
- Příloha II – Vozový park PJ
- Příloha III – Výcvik PJ
- Příloha IV – Zákroky PJ

ABSTRAKT

ZAJÍC A. *Pořádkové jednotky Policie České republiky: Bakalářská práce.* České Budějovice: VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, o.p.s., 2009

44 s. Vedoucí bakalářské práce JUDr. Marek Fryšták, Ph.D.

Klíčová slova: Pořádkové jednotky, Speciální jednotky, Policie České republiky, Výstroj a výzbroj pořádkových jednotek

Práce vymezuje službu pořádkové policie ČR a poté pořádkové jednotky krajů a speciální pořádkovou jednotku. Zaměřuji se na historii a vznik pořádkových jednotek, na legislativu upravující jejich činnost, na jejich organizační strukturu, její hlavní úkoly, nasazování jednotek na bezpečnostní opatření a s tím souvisejícího využívání materiálního vybavení, výstroje a výzbroje. Věnuji se zde také výcviku jednotek, který přímo souvisí s kvalitním plněním jejich úkolů. V další části pak práce řeší součinnosti a spolupráci jednotek s dalšími subjekty, jak v rámci České republiky tak i spolupráci zahraniční a to jak při nasazování na různá bezpečnostní opatření, tak v rámci cvičení. Závěrem uvádím příklad bezpečnostního opatření při fotbalovém utkání.

ABSTRACT

ZAJÍC, A. *Czech police disciplinary forces: Bachelor work*. České Budějovice: College of European and Regional Studies, o.p.s. 2009

44. p. Head of bachelor work JUDr. Marek Fryšták Ph.D.

Key words: Disciplinary forces, Special Forces, Police of the Czech republic, Disciplinary forces, fittings and armament

The work defines the CR disciplinary forces service and then regional disciplinary forces and a special disciplinary force. I focus on the history and origin of disciplinary forces, on legislative governing their activity, on their organisational structure, its main task, deployment of the forces for security, measures and the use of the related material equipment, fittings and armament. I am also concerned with the training of the forces which is connected directly with quality fulfilment of their tasks. In the other part, the work solves co-operation and collaboration of the forces with other entities, both within the Czech Republic and abroad collaboration – both when deployed for different security measures and within training. In the conclusion I mention an example of a security measure during a soccer match.

Příloha I

Speciální pořádková jednotka. 1.Vyd. Praha: Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy

Samopal HK MP5 A5

Pistole CZ 75 D COMPACT

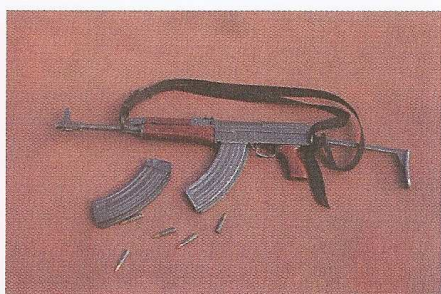
Útočná puška HK G36C

Brokovnice Fabarm

Donucovací prostředek Taser

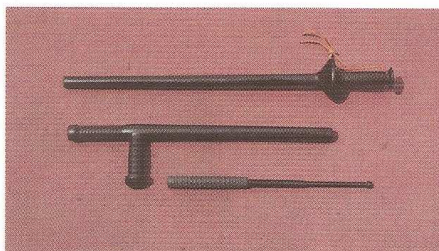
Samopal vz. 58 V

Puška SVD - Dragunov

Vrhač granátů HK69 A1 (MZP 1)

Donucovací prostředky obušek, tonfa a teleskopický obušek

Radiostanice Matra s příslušenstvím

Slzotvorné prostředky a zásahové výbušky

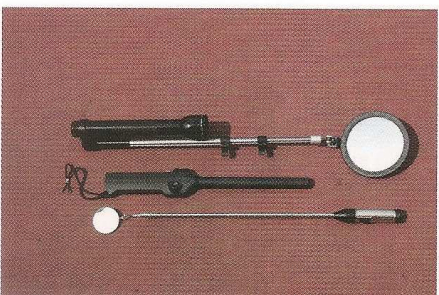
Technické prostředky

Osobní svítilny

Pouta, nůž a osobní hasící prostředek

Kontrolní zrcadla a detektor kovů

Ruční hasící přístroj specialisty hasiče

Příloha II

Speciální pořádková jednotka. 1. Vyd. Praha: Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy

Příloha III

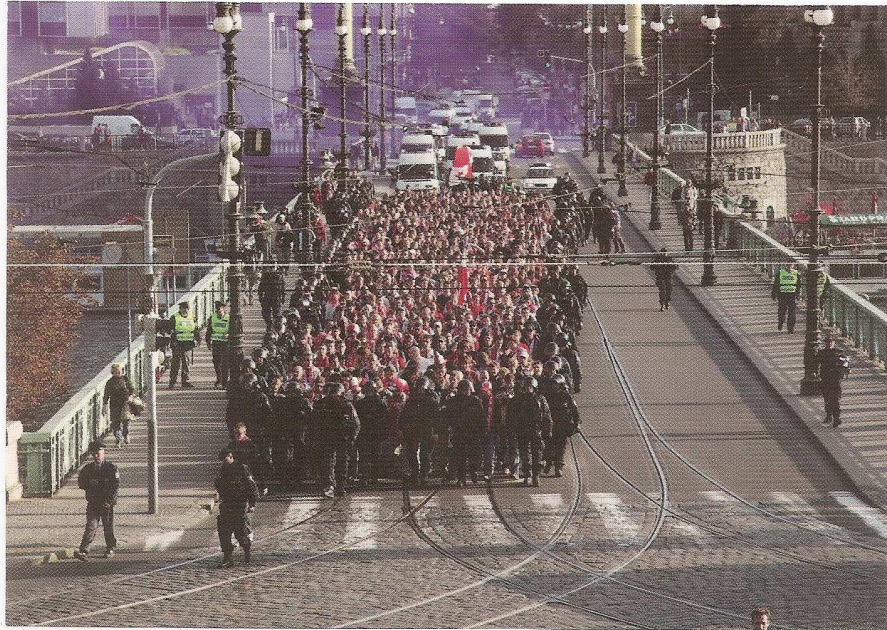
Speciální pořádková jednotka. 1.Vyd. Praha: Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy

Příloha IV

Speciální pořádková jednotka. 1.Vyd. Praha: Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy

